

فرشاد گلزاری

دنیای امروز روابط بین الملل شاید عجیب ترین و پیچیده ترین دوران خود را سپری می کند. یک روز متحدها غربی با یکدیگر علیه شرق قیام می کنندو چندی بعد اسنادی فاش می شود که نشان می دهد میلیاردها یورو و میلیاردها دلار از سوی تجار و شرکت های دولتی چینی و روسی در خاک اتحادیه اروپا و آمریکا سرمایه گذاری شده است و یکباره این سوال مطرح می شود که اساساً در کالبد سیاسی جهان چه خبر است؟

به این سوال با دو مدل تحلیل می توان پاسخ داد. تحلیل نخست کمی عامیانه و عمومی است؛ به گونه ای اکثر مردم فکر می کنند زمانی که یک کشور شرقی با یک یا چند دولت غربی وارد مجادله آشکار از حیث سیاسی، اقتصادی و حتی نظامی-امنیتی می شود مابقی دولت های مشرق زمین موظف به دفاع از آن کشور هستند. البته این موضوع تاحدودی درست است؛ چرا که پیوستگی و چسبندگی اقتصادی در نهایت همگرایی سیاسی وامنیتی میان کشور ها ایجاد می کند و به همین دلیل از گذشته تاکنون زمانی که یک جنگ مشخص یا یک منازعه سیاسی- اقتصادی میان شرق و غرب درمی گیرد، شرکت طرفین به هر ترتیب سعی می کنند یکدیگر را پوشش دهند.

در جنگ سرد هم همین گونه بود و قدرت های شرقی با مشی کمونیستی علیه لیبرال ها دست به اتحاد زدند و در نهایت وضعیت به اینجا کشیده شد. اما در سطح دوم تحلیل که اصولاً نخبانگ سیاسی- اقتصادی آن را مطرح می کنند، اوضاع کاملاً متفاوت است. این طیف معتقدند که اساساً نظم نوین جهانی در حال شکل گرفتن است و در این راه هر کدام از دولت ها به فکر منافع صفر تا صد خود هستند و برای هیچ یک مهم نیست چه اتفاقی قرار است برای کشور همسایه اش رخ بدهد.

چین در نشست شیان، خواستار همکاری اقتصادی سنتی با کشورهای آسیای میانه شد؛

جنب و جوش پکن در مرزهای جنوبی روسیه

آنها حمایت می کنند، به نظر نمی رسد که چندان برای خروج روسیه از انزوای فعلی تلاش کنند. چینی هادر حال حاضر نفت ارزان قیمت از روسیه خریداری می کنند و به دنبال رشد و توسعه اقتصادی خود هستند. در این مسیر اما اقداماتی که پکن در حال انجام آنها است نشان می دهد که حزب کمونیست چین به هیچ چیز جز کسب منافع خود در سایه بحران اوکراین فکر نمی کند.

بر اساس اعلام روتترز، شی جنیپینگ، رئیس جمهوری چین دیروز (جمعه) از رهبران قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان و ازبکستان در نشست شهر شیان که در شمال چین قرار گرفته میزبانی کرد که در شرایط کنونی می تواند یک جنب و جوش حساب شده از سوی پکن قلمداد شود. چین این نشست را یک نقطه عطف توصیف و اعلام کرده، تجارت با حوزه آسیای مرکزی در سال ۲۰۲۲ به ۷۰ میلیارد دلار رسید و در سه ماهه اول ۲۰۲۳ نیز به میزان

جنگ اوکراین هستیم. اگر بخوایم از میان این دو تحلیل عبور کنیم و به یک تحلیل سوم دست پیدا کنیم و باید بگوییم که همه اموز در نظام بین الملل کنونی نسبی به حساب می آید. اینکه اتحادیه اروپا در هماهنگی کامل با ایالات متحده قرار دارد وسیعی می کند از پرونده های گوناگون برای خود منفعی کسب کند یک مساله مشخص تلقی می شود و البته روسیه هم در این راه به دنبال عقب راندن غرب از منافع خود است اما آنچه در این میان باید مورد توجه قرار بگیرد، رفتار «چین» به عنوان یک بازیگر مهم و چند جانبه است که آرام آرام و در سایه جنگ اوکراین به دنبال تأمین منافع و خواسته های خود در سایه وضعیت پیچیده نظام بین الملل در چارچوب نظم نوین جهانی است.

جنگ اوکراین هستیم. اگر بخوایم از میان این دو تحلیل عبور کنیم و به یک تحلیل سوم دست پیدا کنیم و باید بگوییم که همه اموز در نظام بین الملل کنونی نسبی به حساب می آید. اینکه اتحادیه اروپا در هماهنگی کامل با ایالات متحده قرار دارد وسیعی می کند از پرونده های گوناگون برای خود منفعی کسب کند یک مساله مشخص تلقی می شود و البته روسیه هم در این راه به دنبال عقب راندن غرب از منافع خود است اما آنچه در این میان باید مورد توجه قرار بگیرد، رفتار «چین» به عنوان یک بازیگر مهم و چند جانبه است که آرام آرام و در سایه جنگ اوکراین به دنبال تأمین منافع و خواسته های خود در سایه وضعیت پیچیده نظام بین الملل در چارچوب نظم نوین جهانی است.

خیز پکن برای قبضه آسیای مرکزی

چینی ها علیرغم آنکه به روسیه اطمینان داده اند تا در مقابل غرب از

مرکزی گفت که این کشور ها باید به طور کامل پتانسیل همکاری سنتی در زمینه اقتصاد، تجارت، ظرفیت صنعتی، انرژی و حمل و نقل را به کار بگیرند. شی جنیپینگ، همچنین بر لزوم توسعه محرک های جدید رشد نظیر فاینانس، کشاورزی، کاهش فقر، کاستن از انتشار کربن، سلامت و نوآوری دیجیتال تأکید کرد. آنچه در این میان باید مورد نظر باشد اشاره رئیس جمهوری چین به نقش غرب در ایجاد آشفتنگی داخلی در کشورهای آسیای میانه است. او در جایی از سخنان خود بر لزوم افزایش همکاری های امنیتی در خصوص «سه شارت» موجود در منطقه شامل جدایی طلبی، تروریسم و افراط گرایی تأکید کرد. رئیس جمهور چین همچنین با اشاره تلویحی به ناآرامی در جمهوری های برآمده از شوروی سابق در آسیای اظهار کرد که شش کشور باید به طور قاطعانه با مداخله خارجی در امور داخلی کشورهای منطقه و تلاش های برای تحریک انقلاب های رنگی مخالفت کنند. این سخنان شی جنیپینگ در حالی مطرح می شود که چند روز قبل میخائیل گالوژین، معاون وزیر خارجه روسیه ابراز کرده که آمریکا و ناتو در تلاش برای باز کردن جای پای خود در آسیای میانه و تهدید مرزهای جنوبی روسیه هستند. وی که در اندیشکده «باشگاه گفت و گوی والدای» سخنرانی می کرد به این نکته اشاره کرد که آمریکا و ناتو در تلاش هستند تا کشورهای آسیای مرکزی را در برنامه ها و آموزش های به اصطلاح مشترک وارد کنند و از صحبت کردن درباره احیای رزمایش های خود در منطقه و استقرار زیر ساخت های نظامی خود دست نمی کشند. حال اگر تحرک ناتو و ایالات متحده را در کنار تحرکات سیاسی- اقتصادی چین آن هم با محوریت آسیای مرکزی قرار دهیم، به این نتیجه می رسیم که منطقه مذکور آرام به نقطه تقابل میان قدرت های مذکور تبدیل خواهد شد، اما چین از هم اکنون نقطه گذاری خود را آغاز کرده است.

اگر تحرک ناتو و ایالات متحده را در کنار تحرکات سیاسی- اقتصادی چین آن هم با محوریت آسیای مرکزی قرار دهیم، به این نتیجه می رسیم که این منطقه آرام آرام به نقطه تقابل میان قدرت ها تبدیل خواهد شد

جهان نما

یورش وزرای تندروی کابینه اسرائیل به قدس

راهپیمایی پرچم رژیم صهیونیستی با مشارکت هزاران صهیونیست و با حمایت پلیس اسرائیل، به منطقه باب العامود، یکی از مشهورترین درهای منطقه قدیمی شهر قدس یورش برد. به گزارش رأی البوم، شهرکنشین ها شعارهای نژادپرستانه ای برای مرگ عرب هاسر داده و به تعدادی از خبرنگاران حاضر در آن مکان حمله کردند. نیروهای اسرائیلی تک تیراندازان خود را بر دیوارهای باب العامود مستقر کرده و به صورت گسترده در این مکان به بهانه تأمین امنیت این راهپیمایی مستقر شدند. در این راهپیمایی تعدادی از مسئولان دولت اسرائیل و در رأس آنها ایتمار بن گویر، وزیر امنیت داخلی و تسلیل اسمو تریج، وزیر دارایی که دو فرد راستگرای تندرو هستند، مشارکت کردند. در همین راستا عربستان یورش عضوی از دولت اسرائیل و چند تن دیگر از اعضای پارلمان اسرائیل (کنست) به منطقه قدیمی در قدس را محکوم کرد. وزارت خارجه عربستان دیروز (جمعه) در بیانیه ای اعلام کرد عربستان یورش به مسجدالاقصی توسل یکی از اعضای دولت اسرائیل و اعضای از کنست تحت حفاظت نیروهای امنیتی اسرائیل را محکوم می کند.

عربستان در این بیانیه بر مخالفت قاطع خود با چنین نقض ها و اقدامات تحریک آمیزی تأکید کرد. ریاض همچنین بر ایستادگی خود در کنار مردم فلسطین و حمایت از تمامی تلاش ها جهت رسیدن به راه حل عادلانه و جامع برای مسأله فلسطین تأکید کرد. وزارت خارجه آمریکا هم سر دادن شعارهای نژادپرستانه علیه فلسطینی ها در راهپیمایی پرچم ها در اراضی اشغالی را محکوم کرد. سایت النشرة گزارش داده که متیو میلر، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت: ما با شعارهای نژادپرستانه به هر شکلی که باشد مخالف هستیم و شعار های کینه توزانه مثل مرگ بر اعراب در راهپیمایی پرچم ها در قدس را محکوم می کنیم. راهپیمایی پرچم ها در سالگرد اشغال بخش شرقی بیت المقدس در سال ۱۹۷۶ بر گزار می شود. روز پنجشنبه که سالروز اشغال قدس شرقی توسط رژیم صهیونیستی بود هزاران شهرک نشین به شهر قدس رفتند. تعداد زیادی از شهرک نشینان به مسجدالاقصی یورش بردند.

سفر اعلام نشده رئیس جمهور اوکراین به عربستان

ولودیمیر زلنسکی، برای شرکت در سی و دومین نشست سران کشورهای عربی وارد جده شد. با توجه به اینکه زلنسکی نیز در نشست جده حضور دارد، انتظار می رود این اجلاس به تحولات بین المللی مانند جنگ اوکراین نیز بپردازد. رئیس جمهور اوکراین هدف از این سفر شرکت در سران اتحادیه عرب عنوان کرد و افزود: اولویت های این دیدار گفت و گو در زمینه سلاح، حمایت از مسلمانان اکراین و بازگشت زندانیان سیاسی از کریمه است. در همین راستا برخی برخی رسانه های عربی از جمله روزنامه های الجزایری از دعوت محمد بن سلمان، ولی عهد سعودی از زلنسکی برای شرکت در نشست اتحادیه عرب انتقاد کردند؛ نشستی که دیروز (جمعه، ۱۹ می) در شهر جده عربستان برگزار می شود و «عبدالمجید تبون»، رئیس جمهور الجزایر در آن غایب بوده است. در همین خصوص، روزنامه فرانسوی زبان «لو اکسپرس سبون» در تیتراول خود دعوت زلنسکی به نشست جده را به «چرخش شگفت انگیز حوالت ۲۴ ساعت قبل از شروع اجلاس» توصیف کرد. این روزنامه در گزارش خود آورده است که آنچه بن سلمان انجام داده و واقعیت موضع بی طرفانه اتحادیه عرب در قبال درگیری های اوکراین -روسیه و تلاش های قبلی آن برای میانجیگری بین دو طرف و حتی به تفاهم نامه سفر هیأت عالی رتبه عربی سال گذشته به مسکو و کی یف و دیدار آن با مقامات دو کشور با هدف سوق دادن دو طرف به مذاکره ضربه می زند. روزنامه «لو سوار» نیز به نوبه خود با تیر شدیدتری به محمد بن سلمان، ولی عهد عربستان حمله و او را به تبدیل اتحادیه عرب به مالکیت خصوصی خود متهم کرد. این روزنامه به نقل از منابع دیپلماتیک خود، درباره اهداف ولی عهد سعودی از این اقدام نوشت و این سوال را مطرح کرد که آیا او می خواهد با غلبه بر چالش های بعد از قتل «جمال خاشقچی»، روزنامه نگار سعودی در سال ۲۰۱۸، پیامی به غرب ارسال کرده و آن ها را راضی کند؟

خبر

در میان «استقبال گرم» برخی رهبران بشار اسد به اتحادیه عرب برگشت

رئیس جمهور سوریه در اولین حضورش در دوازده سال اخیر در اجلاس سران اتحادیه عرب، درباره فرصتی تاریخی برای رسیدگی به مسائل خاورمیانه بدون دخالت خارجی صحبت کرده است. بشار اسد، به شرکت کنندگان در این اجلاس گفت: «امیدوارم که این آغاز مر حله جدیدی از همبستگی میان اعراب برای ایجاد صلح در منطقه و توسعه

خیز راست افراطی آمریکا برای استیضاح بایدن

یک قانونگذار آمریکایی طرح استیضاح جو بایدن را ارائه کرد، اما بعید به نظر می رسد که این طرح در مجلسی که عمیقاً دارای اختلاف نظر است و جمهوری خواهان اکثریت چندان قاطعی در آن ندارند، تصویب شود. به

گزارش پایگاه خبری ایندپندنت، مارجوری تیلور گرین، قانون گذار جمهوری خواه جناح راست از ایالت جورجیا که تئوری های توطئه متعددی را چه قبل و چه در دوران تصدی خود در کنگره ترویج کرده، دیروز (جمعه) در یک کنفرانس خبری از طرح خود برای استیضاح جو بایدن، رئیس جمهوری آمریکا خبر داد. او گفت: جو بایدن عمداً امنیت ملی ما را با امتناع از اجرای قوانین مهاجرت و امنیت مرزهای مان به خطر انداخته است. او به حدود ۶ میلیون مهاجر غیرقانونی از بیش از ۱۷۰ کشور اجازه داده است تا کشور ما را اشغال کنند. مرزبانی محروم، از منابع و سیاست های لازم برای حفاظت از کشور مان بر خوردار است. اما دولت بایدن از کنترل عملیاتی مرز ها خودداری کرده است.